

Мар'янівська ЗШ І - III
ступенів

Світлини пам'яті

Леоніда Коцара

- Підготовлено учнями 10 класу

... У ВІЧНУ ОСЕЛЮ

Останні роки життя поета були сповнені болю за неправними втратами. Здоров'я, підірване Чорнобилем, все частіше турбувало сердечними ранами. І ось теплого літнього ранку 10 липня 2011 року в батьківській хаті, що в селі Мануйлівка, зболене серце зупинилося навіки.

ХВИЛИНА МОВЧАННЯ ЕПІЛОГ

*В німому смутку посхиляєм голови
Стожалий відчай в серце затече.
З тобою не побачимось ніколи ми,
Для нас ти був, як батькове плече.*

*Роки спливуть, мов журавлі у вирії,
За синє небо вигнутим ключем.
А втрати біль із душ своїх не вирвемо,
Він, як вогонь, щомиті нас пече.*

Посібник містить відомості з біографії поета Леоніда Івановича Коцара, його поезії, аналіз поетичних збірок.

Видання підготовлене до друку учнями 10 класу Мар'янівської загальноосвітньої школи Маловисківського району Кіровоградської області.

СВІТЛИНА №13 “Неспалимі мости”

Абсолютна більшість Леонідових поезій, представлених у «Неспалимих мостах», створена під зодіаком щемких спогадів, бо й досі не відпускає його давнє минуле, часом накочують незабутні почуття від першого кохання, спомини про вчительку та рідне обійстя, де «лиш хвіртка схлипує тепер, - всі хазяї давно померли...»

Леонід Коцар був не тільки поетом, але й композитором. Він написав музику до своїх поезій “Мрії білий птах”, “До тебе йду через роки”, “Калиновий смуток”, “Осіньню мережані сади”... До 120-річчя театру імені М. Л. Кропивницького написав пісню “Джерело любові”

Разом з Віктором Гаврилюком створив дві пісні: “Незгаснучий біль” та “Є в пісні пружних два крила.” За сновник і незмінний редактор газети “Новенський вісник”, член обласного літературного об’єднання “Степ”, член Національної спілки журналістів України.

Мар'янівська ЗШ I - III ступенів

Зміст

Світлина №1	Колиска дитинства	4 стор
Л. Коцар	«Мені щоночі Павлівка...»	5 стор
Світлина №2	Дитинства гаптований слід	6 стор
Л. Коцар	«Дідівська хата...»	7 стор.
Світлина №3	Стежка юності	8 стор.
Світлина №4	Перші університети	9 стор.
Л. Коцар	З поезії «Осяяння душі»	10 стор.
Світлина №5	В медоплинних рідних степах	11 стор.
Світлина №6	Душі золотаве колосся	12 стор.
Світлина №7	Пора великого хліба	13 стор.
Світлина №8	У маминій бузковій світлиці	14 стор
Світлина №9	Цілюща вода з маминих долонь	15 стор.
Л. Коцар	«Синій сум»	16-17 стор
Світлина №10	«Сивий смерч»	18 стор
Л. Коцар	«Коником зеленим...»	19 стор
Світлина №11	“Стиглий колос з батьківського поля”	20 стор
Світлина №12	“Жнива мого літа”	21 стор
Світлина №13	“Неспалимі мости”	22 стор.
У вічну оселю		23 стор.

СВІТЛИНА №1 КОЛИСКА ДИТИНСТВА

Леонід Коцар народився 26 серпня 1953 року в селі Павлівка Мар'янівської сільської ради Маловисківського району Кіровоградської області. Батько майбутнього поета Іван Гаврилович на той час працював бригадиром у колгоспі, мама Олена Степанівна була ланковою. Крім Леоніда, в сім'ї підростав ще старший брат Володимир.

СВІТЛИНА №12 «ЖНИВА МОГО ЛІТА»

Таку назву має збірка Леоніда Коцара, яка вийшла друком у 2003 році. Ця книга вкотре підтверджує те, що поет залишаючись самим собою,

пишається власним родоводом, з любов'ю згадуючи рідних людей, своє кохання, розповідаючи читачеві про найпотаємніші думки.

СВІТЛИНА № 11 «СПІВУЧИЙ КОЛОС З БАТЬКІВ- СЬКОГО ПОЛЯ»

Третя збірка поета надрукована в 1999 році. Ця книга – ще одна сходинка, яку Леонід Коцар подолав, піднімаючись до звабливої вершини Парнасу. І знову як і в попередніх збірках поет залишається вірним своїй темі болючих спогадів із життя родини, адже ключовим твором цієї книги є тетраптих «Дозрілі серпня колоски», присвячений пам'яті батька, який помер 29 грудня 1968 року.

Щоденник душі

Вдивляюся в обличчя
Свого минулого і бачу
Батька серед спілих
Колосків пшениці
У білому капелюсі сьогодніня”

Мені щоночі Павлівка болить...

Мені щоночі Павлівка болить
Сумним повноколосим житнім полем
З мого дитинства. Та й буя щомить -
Аж котить хвилі ген за видноколо.
Жита шумлять про сиву давнину,
Про весь мій рід, що пестив рідну землю,
Що знає смак терпкого полину,
Що знає ціну золотавим зернам.
Тут батько стежку торував свою,-
Він був завжди «на ти» зі стиглим полем,
Щожнив звитяжив, ніби у бою,
Успадкувавши хліборобську долю.
Неподалік і мама – ланкова,
Що бурякам чуби стинала справно,
Згадаю лиш – минуле ожива,
Вмить обізвавшись в серці болем давнім.
Л. Коцар

СВІТЛИНА №2

ДИТИНСТВА ГАПТОВАНИЙ СЛІД

залишився у невеличкій хатинці, що і нині є в селі Павлівка. Саме тут маленький Ляоня зробив свої перші кроки, ці сті-

ни ще й досі пам'ятають його перші слова.

Щоденник душі

Колиска мого дитинства
Золотавим промінчиком світить
Із глибини мого серця.

Л. Коцар

Коником зеленим
В сизу даль степів,
Ніби ласка нени,
Спомин відлетів
Хоч у сон вернися,
Брате мій, звітіль...
Літ моїх криницю
Не замулить біль
Ось дитинства стежка
В'ється круто ввєрх,
А внизу в сережках
Бачу гілля верб.
Де ставок і греблі,
Ряска на воді.
Приклад я із тебе
Брав малим тоді.
...У весняну пору
Трапив я під лід...
Відвернув ти горе
В чотирнадцять літ.
Скільки бід нестерпних
На моім путі
Нищив ти доценту
В роки молоді.

СВІТЛИНА № 10 «СИВИЙ СМЕРЧ»

Поема-реквієм «Сивий смерч» вийшла з друку в 1998 році. Це своєрідний літопис Чорнобильської трагедії, яка не обминула і родину Коцарів. Книга присвячена брату Володимиру, який як і Леонід в страшний час став на захист синього неба, колосистого поля, майбутнього нашої малечі. Саме тому невблаганна смерть обірвала його молоде життя 23 січня 1996 року, дочасно спопеливши хліборобського сина чорним вогнем найбільшої катастрофи двадцятого сторіччя.

Дідівська хата, мов ясний причал...

Дідівська хата, мов ясний причал,
До того поля горнеться донині,
З дідівських вікон світиться печаль,
Поскрипують у вічність ставні сині.
Та голос роду кличе звіддаля,-
Йому ніколи не підвести rischi!
Отож ідеш назустріч журавлям:
Від сивини - до власної колиски

СВІТЛИНА №3

СТЕЖКА ЮНОСТІ

Юність Леоніда Івановича пройшла в селі Мануйлівка Маловисківського району Кіровоградської області, куди родина переїхала з Павлівки, оскільки Івана Гавриловича призначили парторгом місцевого господарства, а пізніше головою колгоспу села Розсохуватка.

Дивний спогад в душі колихнувся,
Нене, нене—єдина у світі...

О, якби хоч на мить повернувся
Світ дитинства в бузковому цвіті.

4.

Синій сум заліг, мов лід у серці,
Чим його зумію розтопити?..

Твої очі, мамо, два озерця,

Будуть вічно в споміні світити.

Погляд твій, - то пам'яті іскринки,

Погляд твій—то радість і печаль.

Мамо рідна, встань хоч на хвилинку,

Не відходь від мене в чорну даль.

Синій сум лежить, мов лід у серці.

І щемить воно, так болісно щемить.

Твої очі, мамо, - два озерця,

Вічно будуть у душі світити

5.

Третій рік вже без тебе...

Ніби десять століть.

Нахилилося небо

До землі, до землі...

Нахилилось бездонне,

Тільки ж хмари—як цвіль.

Серце згадом холоне,

В ньому ятриться біль.

І хоч сонця осколки

Серце повнять до сліз...

Не побачу ніколи,

Я твоїх сивих кіс.

1.
У душі навіки зберегла
Доброту від щедрості людської.
Мамо, мамо, скільки в них тепла,
Ув очах, стуманених сльозою.

І хоч пасма кіс твоїх—як сніг:
Тчуть лелеки обрію проміння...
Повернись до мене хоч вві сні,
Засвітися, як зоря осіння.

2.
Отак буває серцем лину
Туди, де хата спочива.
Нехай у неї так полинно,
Але ти вічно в ній жива.

Ось ти виходиш із веранди,
Відкрила двері і мовчиш.
Ти бачиш сяйво зорепаду,
Не спиш, матусю, знов не спиш.

Вдихаєш жадібно повітря,
Немов востаннє, а тоді
Гірку сльозу тихенько витреш
І постоїш у забутті

3.
Я з долонь твоїх воду пив,
З джерела ти її набирала.
Срібний промінь мене сліпив,
Бо весна довкруг вирувала.

СВІТЛИНА №4 ПЕРШІ УНІВЕРСИТЕТИ

У 1970 році Леонід Коцар закінчив Маловисківську середню школу №3, директором якої був на той час Г. М. Перебийніс. Відомий в Україні педагог у своїй книзі “Школа над Виссю” згадує, що Л. Коцар у шкільні роки був активним учасником літературної студії “Світанок” і вже тоді захоплювався поезією.

Г. М. Перебийнісу

*Мудрий вчителю, в сині досвітки
Ви засвітите пам'яттю знов.
І поділитесь своїм досвідом,
Бо та школа – найперша любов...*

*Ви, як скульптор – спочатку подумки
Образ учня вбачали без слів.
Не дивились ніколи з погордою
На колег своїх – вчителів.*

*Ви творили добро і крилили
Вихованців своїх малих.
Недаремно і душу вилили
До краплиночки всю у них*

З ПОЕЗІЇ «ОСЯЯННЯ ДУШІ»

СВІТЛИНА №9 ЦІЛЮЩА ВОДА З МАМИНИХ ДО- ЛОНЬ

Ступаю стежками па-
м'яті
по маминій дорозі
життя
і картаю себе за те,
що завдав їй скільки
болю і смутку
серед квітучого буй-
ноцвіття минулих ро-
ків.

Л. Коцар

Ця книга присвячена незгас-
ній пам'яті матері Олени Сте-
панівни, яка померла 20 черв-
ня 1990 року. Останні роки
життя вона була прикута до
ліжка страшною хворобою, і
весь цей час доглядали нень-
ку по черзі старший брат Во-
ва, сестра Таня та Леонід.

СВІТЛИНА №8 У МАМИНІЙ БУЗКОВІЙ СВІТЛИЦІ

Перша збірка «Мамині бузкова світлиця» побачила світ у 1994 році. Вона, мов оте дитя, стала на ноги і пішла у люди, дивлячись очима автора на красу і неповторність світу, хвилюючись його турботами і принадами, вбираючи в себе багатство людських душ.

СВІТЛИНА №5 В МЕДОПЛИННИХ РІДНИХ СТЕПАХ

Після школи Леонід Іванович закінчив Тальнівський будівельний технікум, що на Черкащині, і повернувся до рідної домівки, де його чекала найрідніша у світі людина – його ненька.

Щоденник душі
В надвечір'ї травня
Білою хустиною черемхи
Затріпотіла юність,
Відлітаючи навік від мене.

Л. Коцар

Світлина №6

Душі колосся золотаве

Справжнє велике кохання Леоніда Коцара – це майбутня дружина Зоя Жирна, з якою стали на весільний рушник 10 серпня 1984 року. Після одруження молода сім'я мешкала в селищі Новому. 23 червня 1985 року у них народилася донька Тетянка, яка стала ясным сонечком для татуса.

СВІТЛИНА № 7

ПОРА ВЕЛИКОГО ХЛІБА

Працюючи на будовах, інженером-геодезистом відділу капітального будівництва Кіровоградського ливарного заводу, Леонід Коцар все більше розумів, що його вабить поезія, тому став студентом філологічного факультету Кіровоградського педінституту, який заочно закінчив у 1995 році. Саме в цей час Леонід по-справжньому захопився поезією.